

A *mükedvelő előadások* darabjai nem lehetnek a pesti színházak és mulatók műsorszámai, operettek a léha fürdőletről, s általában a hagyományos erkölccsel ellenkezők. Gárdonyi darabjai legyenek a minták. Nagy kár, hogy kiváló írónk annyira nem írnak népünk számára darabokat.

A *dal, tánc, zene* igazi magyar legyen és a táj művészetéből való. A dallamok, a mozdulatok és az ütemek feleljenek meg a táj népe érzéseinek, ismeretvilágának.

A *mesedélutánok* műsorán odavaló s talán már feledésbe is ment játékok, versikék, dalocskák, mesék, történetek, tréfák szerepeljenek.

A *háziipari tanfolyamok* anyaga szoros kapcsolatban legyen a hagyományos háziiparral. A gyökértelen, merőben új munkaanyag csak kivételesen honosítható meg.

A *népkönyvtári könyvek* nyelve egyszerű (tájnyelv is lehetne; külföldi példákat találunk erre is), a nép által könnyen érthető. A cselekmény érdekes, újszerű, meglepő és fordulatok legyenek. A táj nevezetes emberei, eseményei, helyei s tárgyai szerepeljenek bennük. Ne feledjük el, hogy az elmélkedő, lélekelemző írásoknak, a szakkifejezésekkel, mű- és idegen szavakkal teletüzdelt tömör stílus, a versek, színművek, tudományos — gazdasági irányú — munkák nem igen számíthatnak olvasottságra.

Az *ünnepélyek és szabadtéri játékok* a szülőföld emlékezetes eseményeiből, szomorú és dicső multjából, hősei életéből, évfordulókból merítsék tárgyukat és időpontjukat. Az előadandó műsorszámok: a szűkebb háza írói és költői, valamint a népművészet és népköltészet termékei (népdalok, néptáncok, népzene, népszokások, átszarmaztatott tréfás és komoly események, történetek, arató- és szüreti hagyományok, gyermek- és felnőttjátékok stb.). Egy-egy ilyen ünnepélyen lássék meg a táj földrajzi jellege, egyéni lelke és kultúrája.

Az *álló- és mozgóképes előadások* elsősorban a táj emberét, szépségeit, történelmi, néprajzi, gazdasági életét vetítsék a vászonra. Műsoruk ne legyen nemzetközi, világvárosi, idegen, hamis és alkalmas arra, hogy — a városi élet csábító színezésével — a szülőföld elhagyására bírja a nézőket. Ma fokozottabb mértékben megvan ennek a veszedelme s ezért aggodalommal figyelik a falusi népművelők a mozik inkább ártó, mint hasznos munkáját.

A *községháza, iskola, az egyesületi otthonok* és magánházak falait a tájból merített és helyi vagy a vidéki művészek által alkotott eredeti vagy másolt képek példányai díszítsék. Ezek mutassák meg a táj szépségeit és érdekességeit.

A tájnépművelés munkájába vegyük fel a táj jellegzetes és hagyományos építési stílusainak felkarolását. Továbbá a jellegzetes nyelvi sajátosságok, éppúgy mint a tudomány szempontjából nem kifogásolható ételek, az általánosságban kedvelt és elterjedt virágok gondozását.

Célunk nem kimeríteni a felvett kérdést, hanem csupán eszmecserét indítani érdekében, hogy ennek eredményeképpen öntudatosabban, célszerűbben és tervszerűbben, valamint szakszerűbben dolgozó népművelők legyünk, mert a népművelés terén sok az ötletszerűség, mükedvelés és kontárság.

Tamás József

Népművelési előadóképző tanfolyam Miskolcon

A cím így leírva egy hivatalos miniszteri elrendelés végrehajtását jelenti. De ki érezné ki a szavakból azt a csodálatos lelket, aminek valóságos kitöltése volt az a szép és feledhetetlen hét, mialatt kb. 200 magyar tanítónő és tanító napról-napra bámulatos fegyelmelzetséggel együtt ült a miskolci Városi Zeneiskola dísztermében és hallgatta a kiválóbbnál-kiválóbb előadók sorát, akik tudásuk és ügyszeretetük színaranyával álltak a példaadó érdeklődést tanusító hallgatóság elé. De végighallgatta a 33 nagyértékű előadást sok lelkész is. Az előadók közt voltak lelkészek, néptaní-

tók, tanárok, tanárnők, vármegyei, városi, bányászati, ipartelepi, mezőgazdasági, szociális vezető urak, kiváló szakemberek és mind az öt illetékes vármegye népművelési titkára, akik külön is elismerést érdemlő, komoly, szép és kitartó munkát végeztek, nemcsak mint előadók, hanem mint akik vármegyéjük küldötteit is nagy szeretettel tartották együtt. A mindenre kiterjedő gondosságról, figyelemről, körültekintésről és magyar testvéri szeretetről tanuskodó zökkenésnélküli rendezésért *Sáfrán István* borsodi és miskolci népművelési titkára az érdem, míg a szükséges föl-

tételek zavartalan előteremtésének lehetőségét az a kedves ügyszeretet, melegsívűség és nagy megértés biztosította, amivel Borsod vármegye kitűnő alispánja, a közszeretettben álló dr. vitéz Mikuleczky Gyula elnök mindent megtett a teljes siker érdekében.

Mint valami zengő kaleidoszkóp, olyan volt mindenik napja a hétnek. A népművelési munka és az élet minden területét felölelő kérdések kerültek megvilágításba, s nem volt egyhangúság: csupa elevenség, csupa szín, gazdag sokoldalúság és változatosság, mégis egyetlen nagy egység, az ismeretek színes gömbje volt a pompás munkaterv, amely fölött a szívek melege áramlott s a szerető lelkek napugara ömlött el, hogy termékenyüljenek az amúgy is gazdag és szerető lelkek.

Nem céloz az előadók részletes méltatása. Beszélnek magukért az előadások, ha sikerül az egész sorozatot megjelentetnie nyomtatásban a Népművelési Bizottságnak. Két előadást azonban hadd említsék meg. Az egyik Mikuleczky Gyula alispán elnöki megnyitóbeszéde. A magyar tanítószolgálat munkáját méltatta a jóságos, szerető szív hangján, a legteljesebb nagyrabecsüléssel; az igazi népművelő egyéniségét és föladatvállalását, a belső front építését, a községekben a templom, iskola és község-háza szent egységét és összhangját tárgyalta lélekbemarkoló szavakkal. Ennek

csak lélekszerinti folytatása lehetett az az ünnepi beszéd, amit a hallgatóság tiszteletére rendezett népművelési matinéen Sáfrán István mondott, a tanítói munka és hivatástudat valóságos apoteózisát adva.

A másik előadás König Kelemen ferences atyának, „Az Egység Utja” szerkesztőjének, mindörökké feledhetetlen evangéliumszólása, krisztusi tanítása volt. A kereszténység egysége, a felekezetek egymásralelése felé vezető utat mutatta meg úgy, mint aki nem csupán fáklyahordozó, hanem fáklyaként önmaga jár elől s emésztődik, hisz, remél, mert egy az Isten, egy a Krisztus és ha mindenki irány önmagában egészen a Krisztushoz jut, akkor megtaláljuk egymást a Golgota hősenek lábai előtt. S a beszéd hatása alatt Sáfrán István arra kérte a hallgatóságot, hogy záróul mondják el mindnyájan együtt, fennhangon ki-ki a maga egyházának hitvallását, az egyetemes apostoli hitvallást. És mint valami csodálatos pünkösdi lélekkitöltés, úgy fogta egybe a lelkeket az ajkák vallomása, hiszen nincs különbség a hitvallásban. Egyet hiszünk! Beleremegett a lelkünk a percek fönsgébe s bizony ritkán hangzott még anynyi istenelőtti egységes leborulással a magyar Himnusz, mint ahogyan az ajkán ekkor fölzúgott s a teremben egy vallás volt: Krisztus követése, egységes magyar alapon!

Balázs Győző

A SZERKESZTŐ ÜZENI:

Az iskolán kívüli népművelők idei balatonkenesei értekezletén többen kifejezték azt az általános kívánságot, hogy a tanítók VII. fizetési osztályba való kinevezésénél a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium vegye figyelembe a tanítók iskolán kívüli népművelési munkáját is, mert hiszen ezzel nemcsak a népművelési munkának adja meg az azt jogosan megillető megbecsülést, hanem magának a tanítói karnak is.

Felhívjuk kartársaink figyelmét arra, hogy az akkori vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr 14.105/1926. VIII. b. számú körrendelete csaknem két évtizeddel ezelőtt felismerte már ezt a szükségletet és azóta állandó gyakorlattá is vált, hogy a tanítók — mind az állami, mind a nem állami tanítók — VII. fizetési osztályba való kinevezésénél elsősorban a minősítést és az iskolán kívüli népművelési tevékenységet veszik figyelembe. Erre az illetékesek most is és a jövőben is különös figyelmet fordítanak.

A mult számunkban közölt szoborillusztrációk megfejtése a következő: 277. lapon Tamássy Gy.: *Itália*, 278. lapon Sidló Ferenc: *A kísértés*, 279. lapon Takács Ödön: *D. hercegnő arcképe*, 280. lapon Matzon Frigyes: *A mozdulat*, és 281. lapon Ferenczy István: *Pásztorlányka* c. műve.

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.

43.472. — Kir. Magyar. Egyetemi Nyomda, Budapest. (F.: Thiering Richárd.)